

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת יצחק פינדרוס

פ/25/6558

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (נקודות זיכוי למשפחות אומנה), התשפ"ו–2026

1. תיקון סעיף 40 .1 בפקודת מס הכנסה¹, בסעיף 40, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא :

"(ד) לעניין סעיף זה, "ילד" – לרבות ילד המוחזק על ידי בני זוג שהם משפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ו–2016²."

דברי הסבר

פקודת מס הכנסה קובעת כי הורים זכאים לנקודות זיכוי בעד ילדיהם, כמפורט בה. הטבת המס האמורה מסייעת להורים להתמודד עם ההוצאות הכרוכות בגידול הילדים. עם זאת, בניגוד להורים שאימצו ילד, בני זוג המשמשים כהורים לילדים הנמצאים בחזקתם במסגרת משפחות אומנה, אינם זכאים לנקודות זיכוי עבור ילדי האומנה.

לפי דוח מבקר המדינה (השמת ילדים בסיכון בפנימיות, באומנה ובאימוץ, אייר התשפ"ג – מאי 2023). עולה כי מרבית הילדים בישראל שהוצאו מביתם שהו בפנימיות ((66%), לעומת כ-33% בלבד שהופנו למשפחות אומנה).

ילדים שלא נמצא עבורם סידור במשפחות אומנה, נשלחים לפנימיות, זאת למרות שמדובר באלטרנטיבה נמוכה לעומת משפחת אומנה, כפי שגם נקבע בנהלי משרד הרווחה: "עד למציאת בית קבוע יש להעדיף השמת ילד שהוצא מביתו באומנה, שהיא מסגרת משפחתית, על פני מסגרת פנימייתית" (דוח המבקר, 283). הסיבות לכך הן ההשפעה השלילית של העדר סביבה משפחתית תומכת, כפי שאמור להתקיים במשפחת אומנה לעומת פנימיות. כך מבקר המדינה מצא כי "מצבר הממצאים שהוצגו ניכר כי מצבם של בוגרי הפנימיות טוב פחות משל בוגרי האומנה במגוון מדדים של חיים בוגרים נורמטיביים: השכלה, תעסוקה, ילודה בקרב קטינות, טיפול ברווחה ומעורבות בפשיעה; וכי מצבם של בוגרי האומנה דומה במדדים רבים למצבם של בוגרי השמות בקהילה, כלומר ילדי רווחה שלא הוצאו מביתם; ואילו מצבם של מי שטופלו על ידי שירותי הרווחה (בהשמות חוץ-ביתיות או בקהילה) טוב פחות בבגרותם

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.
² ס"ח התשע"ו, עמ' 586.

ממצבה של כלל האוכלוסייה" (דוח המבקר, 358).

בנוסף, העלות עבור ילד בפנימייה גבוהה משמעותית לתקציב המדינה לעומת משפחת אומנה – 11,900 שקלים חדשים לילד בפנימייה לעומת עלות ממוצעת של 3,900 שקלים חדשים לילד במשפחת אומנה (דוח המבקר, 284).

כדי לעודד ולהרחיב את מספרם של בני הזוג המוכנים לשמש כמשפחות אומנה, ועל מנת לתקן את העיוות הקיים, לפיו רק הורים לילדים או הורים לילדים מאומצים זכאים לנקודות זיכוי, מוצע לקבוע שבני זוג המשמשים כמשפחות אומנה, יהיו זכאים לנקודות זיכוי עבור כל ילד אומנה המוחזק על ידם, בדומה לילד של בני הזוג.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים על ידי חבר הכנסת משה גפני וקבוצת חברי הכנסת (פ/5618/20), על שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חברי הכנסת משה גפני ויעקב אשר (פ/1340/23) ועל שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת יצחק פינדרוס וקבוצת חברי הכנסת (פ/4062/24).

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברי הכנסת משה גפני ויעקב אשר (פ/1930/25), על ידי חברי הכנסת יצחק פינדרוס ומשה גפני (פ/1931/25) ועל ידי חבר הכנסת ואליד אלהואשלה (פ/2332/25).

הצעת החוק זהה לפ/2332/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ט בשבט התשפ"ו (16.02.2026)